

Lucia Pietrelli: «La consciència de la mort és el que ens fa tocar de peus a terra»

La jove escriptora italiana és la darrera guanyadora del Premi Joanot Martorell de novel·la en català | És autora de sis llibres de poesia i tres novel·les, entre les quals "Cadenes", que acaba de publicar Edicions 62

Lucia Pietrelli, guanyadora del Premi Joanot Martorell 2015 | Joan Vidal

Lucia Pietrelli (<http://www.adiaedicions.com/lucia-pietrelli.html>) (Candelara, Itàlia, 1984) és una poeta, narradora i traductora italiana que escriu en català i resideix a Mallorca. Potser sigui aquesta mixtura de circumstàncies, unida a un talent excepcional, el que provoqui que la seva veu literària faci sonar la llengua catalana d'una manera que no sabem, amb noves formes, textures i construccions que ja l'han convertit en una de les veus més singulars dels nous autors joves. D'obra intensa i reconeguda amb diversos guardons, als sis poemaris que ha publicat s'hi han de comptar tres novel·les, la darrera de les quals, *Cadenes* (Edicions 62) (<http://www.grup62.cat/livre-cadenes-205373.html>), li ha valgut el Premi Joanot Martorell 2015, un dels més prestigiosos de la literatura del país.

Concebuda com una *nouvelle* més propera als sentits que a l'acumulació de dades, el llibre colpeix des de les primeres pàgines, sobretot gràcies a una fascinant sensació de boira perpètua que sap atrapar -i desconcertar- el lector. En aquest sentit, el lector és una peça clau: *Cadenes* exigeix una implicació i un esforç d'alt voltatge per part de qui es vulgui endinsar en la història d'amistat d'Andrea, Joan i Sergi. Un triangle on també hi entra en Miquel i l'Albert, i que s'acaba esmicolant quan l'Andrea mor en estranyes circumstàncies.

Com diu la pròpia autora, potser *Cadenes* sigui una obra narrativa "que viu als llimbs, entre el realisme i el surrealisme". En tot cas, és un repte sensorial, ombrívol, ple de sentències que ens faran regirar de la nostra pròpia comoditat. Sense deixar de pensar "i si fos veritat que...", la lectura ens porta a ser intrèpids, a estar disposats a emocions fortes, a recargolar-se provant d'entendre quines cadenes ens uneixen, a tots plegats... si és que també som part de la història.

- Un dels personatges afirma, en un passatge de *Cadenes*, que "en caminar, poses els peus a terra". Però, certament, els personatges de la novel·la no toquen gaire de peus a terra. On diria que són?

- La imatge que tinc de *Cadenes* és com la d'un llindar. Els personatges de la novel·la tenen un peu a una banda i un altre a l'altra. S'ha de dir que un dels dos peus sí que toca a terra, però l'altre no pot fer-ho, perquè tots els personatges tenen una vida que va més enllà de la seva vida real. Pensen tant i imaginin tant que estan a dos llocs alhora, com surant. Crec que el conflicte que hi ha és que no estan mai sencers del tot al mateix lloc, sempre estan dividits.

- Per què no sap dir en Miquel la paraula "realitat"? Quin efecte buscava amb això?

- En certa manera, vol mostrar el conflicte de fins a quin punt el més important de la vida dels personatges ha de ser allò que fan. A la vida real, un gest meu té conseqüències, i per això se suposa que és importat i tothom el jutja. En canvi, un pensament meu no té conseqüències si no l'expresso. En el fons, som més autènticament nosaltres en aquest altre món, el de les idees, que no pas en la vida real. El problema del Miquel és que viu tan cap endins que no pot dir "realitat". Perquè no troba el sentit de la realitat en allò que tota la resta de gent considera real.

- Al llarg de tot el llibre hi domina la dualitat, la incertesa, el no saber si el que està passant és real o un somni. L'estil amb què tot està narrat provoca una sensació com d'acció difuminada. Va encarar l'escriptura d'alguna manera per aconseguir aquesta mena de boira?

- A l'hora d'escriure, em va afectar molt que la novel·la fos coral. Vulguis o no, si estàs explicant un mateix fet des de molts punts de vista diferents, la boira surt, és inevitable. Si ara recordem una cosa que hem viscut plegats, jo recordo un detall i tu un altre. Això ja provoca aquest efecte de boira que dius. Qui explica la veritat? Tot està tan difuminat amb allò que van viure amb l'Andrea, que en el moment de recordar, tots els detalls són diferents.

- La lectura de *Cadenes* m'ha connectat amb obres com *Shutter Island* o *El club de la lluita*, malgrat que el pols narratiu i les intencions són molt diferents en cada cas. Tenia algun referent quan escrivia la novel·la?

- Això em costa molt de dir, perquè tinc molt mala memòria conscient, però molt bona inconscient. Em costa xerrar de llibres o pel·lícules. D'alguna manera, les coses que veig o llegeixo se'm queden. Aquesta història de *Cadenes* no la sé relacionar amb res. Un dia em va aparèixer al cap la imatge de la noia morta amb un grup d'amics al voltant, i prou. Sí que és cert, però, que l'estructura d'*El Mar*, de Blai Bonet (<http://www.clubeditor.cat/ca/lilibre/el-mar>), era la que tenia més al cap quan escrivia, però només a nivell estructural. En tot cas, *Cadenes* és una novel·la que em costa molt d'arrelar i posar en relació amb altres referències, ja siguin literàries o vitals. No la sé relacionar amb res.

- Quan va trigar a escriure-la?

- La vaig començar quan vivia a Barcelona, ara fa uns cinc anys. Va ser un impuls. Vaig escriure dos o tres capítols i em vaig aturar. Després, em vaig posar a fer altres coses fins que un dia, mirant arxius a l'ordinador, em va tornar a sortir i em vaig tornar a engrescar. Sóc molt ràpida escrivint, en el sentit d'escriure a fons durant un mes. Quan escric, escric de manera molt

intensiva. Quan escric, no em sé dosificar. Ara bé, després reviso el text molt més lentament. En aquest procés de revisió, en general no reescric gaire. El que faig és depurar, eliminar moltes coses. *Cadenes* deuria tenir unes trenta pàgines més de les que ha acabat tenint.

- Quan llegeixes la novel·la, dóna la sensació que va fluïnt, que és una mena de somni i que una cosa porta a l'altra. Com si l'autora fes de mèdiom entre els personatges. La tenia estructurada o anava fent sobre la marxa?

- En general, no tinc mai la història al cap. Tinc molt clars els personatges i això fa que vagi creant reaccions entre cadascun d'ells, per veure cap on em porta la situació. Sóc la primera que quan em vaig trobar Andrea no tenia ni idea de per què estava allà, estirada a terra. No ho sabia! En aquest sentit, és cert que m'agrada molt jugar amb la narrativa psicològica, amb les emocions i amb els pensaments dels personatges. I vaig crear la novel·la a partir del xoc d'un personatge amb l'altre, observant les conseqüències que provoca cada xoc en la vida de tots.

- Això vol dir que el final també és sorpresa per a l'autora?

- Em crea un conflicte quan una novel·la té un final massa tancat, perquè sembla que obliguis el lector a viure una experiència que no és justa. Jo acostumo a ser de finals oberts, i crec que ho sóc perquè tancar amb un cop net no em sembla lleial, ni just, com et deia. Per a mi, els llibres són fragments d'un món que t'has inventat i sempre podries seguir amb la història.

- En tot cas, el final de *Cadenes* és desconcertant. O, si més no, "inconcret"...

- Sí, crec que sí [*riu*]. Puc entendre que un dels "problemes" sigui que el final és poc concret, efectivament. Però això m'agrada, perquè xerrant amb amics, cadascú em va donar una explicació diferent de la novel·la. Em va agradar que no coincidís ningú entre ells! Aquesta lectura fa que el lector també sigui part de l'escriptura, perquè cal que es faci el seu propi final. Tot és tan interior, que crec que pot crear empatia amb el lector i provocar que arribi a conclusions pròpies.

- "Si en el món cal un sentit, res pot ser jutjat com a error", diu un dels personatges del llibre. És un error la mort d'Andrea?

- Tinc una relació molt peculiar amb el tema de la mort. Quan escric, sempre torna. Crec que tot es resumeix en la frase que diu que "el dia en què neixes és el dia en què comences a morir". La consciència de la mort és el que ens fa tocar de peus a terra. I és una experiència que sempre necessito verbalitzar, que trobo que em connecta amb l'únic sentit de la vida.

- Com viu aquesta particularitat de ser italiana, viure a Mallorca i escriure en català? Sempre s'ha destacat de vostè que aporta coses noves a la llengua literària, justament per aquesta mixtura inèdita.

- M'hi sento molt a gust. Quan he d'explicar això de les dues llengües, explico que la llengua mare és la llengua que t'han donat, que en el meu cas és l'italià. I el català vindria a ser la "llengua amant", i l'amant te'l tries. L'estimes de manera diferent. Suposo que també m'he creat una llibertat diferent, perquè no m'he criat en català, ni ningú mai no m'ha renyat en català, ni m'han dit de petita "t'estimo". Tot això ho he viscut molt després, i és una cosa que et genera molta menys censura, que t'allibera d'una càrrega. Com que el català encara és una llengua nova per a mi, això em fa sentir molt còmoda a l'hora d'expressar-me. Si fos en italià, no ho estaria tant. Estaria més cohibida.

- Ha reeixit com a poeta i com a narradora. On es troba més còmode?

- La veritat és que no ho sé, no crec gaire en aquesta distinció. Quan m'hi poso no m'ho qüestiono, perquè és en el resultat que reconeixes la definició de cada gènere. Però en l'impuls no distingeixo, em deixo portar.

- Aquest deixar-se portar implica que no sap on acabarà quan comença un nou llibre? Podria passar que comencés una novel·la i acabés fent un poemari, i a la inversa?

- Sí, i tant. De fet, m'ha passat amb *Ortigues* (Adia Edicions (<http://www.adiaedicions.com>), 2015). Quan vaig començar a escriure'l volia fer un conte, barrejant la rondalla de Na Magraneta i la Blancaneus, però em va començar a sortir en vers i ara és un llibre de poesia. Precisament, aquesta vida pròpia que té cada text fa que no importi gaire el què jo pensi, perquè, quan escrius, et vas reconeixent en la veu que més lliga amb allò que vols dir.

- Quins projectes té entre mans ara mateix?

- D'aquí un mes publicaré un poemari amb Cafè Central, a la col·lecció Jardins de Samarcanda. Un poemari que tenia fet abans de *Cadenes*, titular *V*. I estic en un projecte de traducció del qual encara no puc dir res.

Lucia Pietrelli Foto: Joan Vidal